

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrivm Miracvlorvm Et Historiarvm Memorabilivm Lib. XII

Caesarius <Heisterbacensis>

Antverpiae, 1605

De sermone monachi illiterati ad Henricum Cardinalem Albanensem, cap.
79

urn:nbn:de:hbz:466:1-13177

regularibus tormētantur. CAESARIUS: Non est mentis illos iudicare, vnusquisque secundum suum laborem recipiet: dicam tibi tamen de hoc cuiusdam laici sententiam satis delectabilem, contra quendam Cardinalem ioculariter prolatam.

CAPVT LXXIX.

SAnctæ recordationis dominus Henricus Albanensis Episcopus & Cardinalis, anno 1188. missus à Clemente Papa temporibus Frederici Imperatoris, prædicare crucem in Alemania contra Saracenos, quosdam sibi terræ nostræ monachos ordinis Cisterciensis assumpsit. Die quadam, cum simul equitarent, & ipse diceret in generali: Quis vestrum dicit nobis aliquid boni? Respondit vnus: Ille, demonstrato quodam Conuerso monacho laico, cuius nomen excidit, & præceptum est ei statim à Cardinale, vt verbum proponeret exhortationis. Ille primum se excusans, dicens laicum non debere literatis aliquid loqui, tandem sic exorsus est: Quando mortui fuerimus, & deducti ad paradysum, occurret nobis sanctus pater noster Benedictus; visis nobis monachis cucullatis, cum gaudijs introducet: viso verò Henrico Episcopo & Cardinali, mirabitur insultatum eum, & dicit: Quis enim es tu? Et ille: Pater ego sum monachus Cisterciensis; respondebit sanctus: Nequaquam, monachus non est corniculatus. Tunc Henrico satis pro se allegante, tandem huiusmodi data sententia, dicit ostiarijs sanctus Benedictus: Ponite eum supinum, & stomachum eius sciindentes aperite: si inueneritis olera incondita, fabam, pisam, lentem, pulres, cibosque regulares, cum monachis intromittatur: Sin autem, scilicet pisces grossos, & cibos seculares atque delicatos, foris maneat. Deinde conuersus ad Cardinalem subiicit: Quid illa hora dicturus es pauper Henrice? Ad quod verbum Cardinalis subridens, sermonem commendauit. Ego eundem venerabilem Episcopum & monachum in ecclesia sancti Petri Coloniae adhuc puer audiui crucem prædicantem, & plurimos ibidem vidi signantem, eratque iustus & sanctus, manus suas ab omni munere excu-

excutiens, & tam verbo quàm exemplo multos adificans. **APOLLONIVS:** Recordor superius te dixisse, iniquitatem Sodomæ fuisse saturitatem panis & abundantiam. **CAESARIVS:** Verba sunt Ezechielis Prophetæ, ait Moyses: Antequam subuerteret Dominus Sodomam, omnis eius regio irrigabatur sicut paradisus Domini, & sicut Ægyptus, eratque nimie fertilitatis. Vnde quia Sodomitæ comestationibus vacabant, per libidinem effluebant. Gula luxuriã plurimum accedit. **APOLLONIVS:** quid ergo? Estne periculosum, si monachus pane saturaretur? **CAESARIVS:** Quod superius dixi de lenticula, hoc modò dico de pane. In pane Sodomorũ, eo quòd panis cibus sit principalis, intelligitur copia omnium cibariorum, quibus illi abundabãt: panis verò noster, quia grossus est & niger, magis est necessitatis, quã superfluitatis, & puto magis monachũ peccare, si illum abhorreat, vel delicatũ requirat, quàm si eo satietur. Maxima quandoque in pane solet esse tentatio.

CAPVT LXXX.

DIV est, quòd ad Claramnallem conuersionis gratia clericus venit delicatus valde; cumque panem conuentus, qui tunc temporis valde grossus erat, & pisa abhorreret, atque ex ipso timore, non solùm famis, sed & futuræ refectiois tabesceret, nocte quadã Saluator ei in visu apparuit, quò fratres vescebantur, frustum panis in manu tenens, quem ei porrexit, & ait: Comede panem hunc. Cui cum nouitius responderet: Domine nequaquam vesci potui pane hordeaceo, Christus vulnere lateris sui panem eundem intinxit, & porrectum comedere iussit. De quo cum gustasset, factus est sicut mel dulcis in ore eius. Ab illo enim tempore, panem siue cibos regulares, quos prius vix tangere potuit, cum multa delectatione comedit. Hoc scias, quòd diabolus eos, quos decipere nequit per gulam, dejicere per indifferetiam & indebitam conatur abstinentiam.

CAPVT